

УО «Алматы Менеджмент Университет»

ALMA
ALMATY MANAGEMENT
UNIVERSITY

i-START

**«Инновационное предпринимательство:
перезагрузка 3.0»**

**Сборник материалов
ежегодной научно-практической
конференции студентов и магистрантов
14 апреля 2017**

Алматы, 2017

УО «Алматы Менеджмент Университет»

i-START
**«Инновационное предпринимательство:
перезагрузка 3.0»**

Сборник материалов ежегодной научно-практической конференции
студентов и магистрантов
14 апреля 2017

Алматы, 2017

УДК 005.511 (063)
ББК 05.290-93
I 10

Редакционная коллегия

<i>Мырзакожа Д.А.</i>	д.х.н., директор управления стратегического планирования и исследований
<i>Укибаев Д.К.</i>	редактор журнала Центра научных исследований
<i>Ибжарова Ш.А.</i>	к.ф.н., доцент кафедры «Информационные технологии и общеобразовательные дисциплины»
<i>Арын Ә.А.</i>	магистр экономических наук, зав. кафедрой «Финансы, учет и аудит»
<i>Абдуллин Р.Ж.</i>	магистр экономических наук, старший преподаватель кафедры «Финансы, учет и аудит»
<i>Еспергенова Л.Р.</i>	к.э.н., доцент кафедры «Финансы, учет и аудит»
<i>Мукушев А.Б.</i>	магистр экономических наук, старший преподаватель кафедры «Финансы, учет и аудит»
<i>Дауренбекова К.С.</i>	магистр экономических наук, старший преподаватель кафедры «Экономика и сервис»
<i>Ордабаева А.Б.</i>	магистр юридических наук, старший преподаватель кафедры «Государственная и общественная политика и право»
<i>Өмірсерік О.</i>	магистр экономических наук, старший преподаватель кафедры «Менеджмент и маркетинг»
<i>Сәуірбаева Ә.Т.</i>	главный специалист Центра научных исследований, секретарь Оргкомитета

I 10 i-START «Инновационное предпринимательство: перезагрузка 3.0» Сб. мат. ежегод. науч.-прак. конф. студ. и магистран., 14 апреля 2017 г. – Алматы: Алматы Менеджмент Университет, 2017 – 519 с.

ISBN: 978-601-7470-72-2

Все статьи прошли проверку в системе Антиплагиат.ру (уникальность текста не ниже 70%).

УДК 005.511 (063)
ББК 05.290-93

ISBN: 978-601-7470-72-2

© Алматы Менеджмент Университет, 2017

СЕКЦИЯ 1

Менеджмент және маркетинг: сын-тегеуріндер мен мүмкіндіктер

Менеджмент и маркетинг: новые вызовы и возможности

Management and marketing: new challenges and opportunities

1	Ibray Adilzhan, Mukhametaliyeva Zarina <i>Teamwork and corporate social responsibility</i>	11
2	Абдыкалыкова Гаухар Даулетовна <i>Роль персонального брендинга в цифровом пространстве</i>	14
3	Агапитов Роман Алексеевич <i>Theories of leadership and motivation: interdependence and significance</i>	20
4	Амрекулова Алмагуль Утеулиевна <i>Роль фандрайзинга в деятельности некоммерческих организаций</i>	24
5	Аскарбекова Майра Саматовна <i>Система управления качеством продукции в условиях конкурентной среды</i>	26
6	Асхарова Салтанат Бауыржановна <i>«Сарафанное радио» как самый эффективный вид маркетинга</i>	29
7	Батырхан Назерке Берікқызы <i>Управление инклюзивным образованием в Республике Казахстан</i>	32
8	Бахытжанова Мадина Оразбековна <i>Қазіргі жағдайдағы кәсіпкерлік құрылымның негізгі мәселелері мен тұрақты дамудың жолдары</i>	35
9	Бахытжанова Мадина Оразбековна <i>Антикризисный менеджмент в международном бизнесе</i>	38
10	Брыткова Светлана Николаевна <i>Специфика и методика оценки прогнозирования структурных сдвигов в экономике региона</i>	40
11	Гукова Елена Арсеновна <i>Регулирование рынка образовательных услуг в сфере высшего образования</i>	44
12	Диканская Арина Сергеевна <i>Маркетинговые исследования качества медицинских услуг ТОО «Город Здоровья»</i>	47
13	Жақұпбекова Анель Булатовна <i>Нейромаркетинг как метод увеличения продаж</i>	51
14	Игрунов Константин Константинович <i>Применение реинжиниринга бизнес-процессов при разработке стратегии управления организацией</i>	54
15	Калымбетова Асель Атеповна <i>Стратегическое и тактическое управление: теоретические аспекты</i>	58
16	Камилова Карина Вельяновна <i>Актуальность использования решетки ГРИД для определения стиля руководства в менеджменте</i>	61
17	Караева Айсулу Бейректасовна, Ли Михаил Игоревич <i>Геймификация как эффективный метод управления сотрудниками</i>	64
18	Касымжанов Касымжан Эдуардулы <i>Организация и этапы персональных продаж</i>	67
19	Ким Наталья Эдуардовна <i>Влияние методологии Scrum и Kanban на управление проектами и персоналом</i>	70
20	Корнев Владимир Вячеславович <i>Твиты государственных служащих: обзор, классификация и проблемы</i>	75
21	Куралбаева Аксана Титовқызы <i>Суыңшықтық және маңызы стратегиясының адамгершілік ресурстары</i>	79

22	Маманова Бота, Ким Даниил, Хамраев Шамиль <i>Краткое руководство нахождения себя</i>	82
23	Молчанов Владимир Сергеевич <i>Маркетинг эмоций</i>	84
24	Мукажанов Кайдар Кайратович <i>Modern problems of retaining talented employees in the companies</i>	88
25	Мұхатаева Бану Каип-Рахманқызы <i>Новые маркетинговые инструменты в казахстанской индустрии гостеприимства</i>	92
26	Новичкова Валерия Александровна <i>Управление автотранспортной сферой на основе механизма ГЧП</i>	95
27	Нұрғалиев Әлімжан Нұрланұлы <i>Маркетинг на рынке сертификации</i>	99
28	Ordabekov Anuar <i>Economic efficient of cloud computing</i>	102
29	Өтебәлі Нұргүл Бекенқызы <i>Психология конкуренции</i>	105
30	Өтебәлі Нұргүл Бекенқызы <i>Исследование конкуренции рынка технологических оборудований на примере ТОО «КазТехПром-Сервис»</i>	107
31	Панасевич Татьяна Сергеевна <i>Особенности продвижения товаров на рынке b-2-b в Казахстане</i>	114
32	Рысбекова Айым Чингизқызы <i>Criteria for corporate culture</i>	117
33	Сариева Раушан Азирамановна <i>Теоретические основы развития рынка маркетинговых коммуникаций</i>	121
34	Сарыстанова Динара Әлжанқызы <i>Развитие системы управления качеством и обеспечение ее конкурентоспособности на примере гостиницы «Казахстан»</i>	124
35	Суртай Асель Ануарқызы <i>Исследование маркетинговой деятельности сети интернет школы «4WEB»</i>	130
36	Тулинова Виктория Викторовна <i>Перспективы развития черной металлургии на основе внедрения инновационных технологий производства высококачественного сырья</i>	135
37	Шакиева Юлиана <i>Организационные формы маркетинговых исследований</i>	139

СЕКЦИЯ 2

Белгісіздік жағдайындағы қаржы және бухгалтерлік есеп: мүмкіндіктер мен тәуекелдер Finances and accounting in conditions of uncertainty: opportunities and risks

Finance and accounting in conditions of uncertainty: opportunities and risks

1	Акдулеуов Торехан Онгарович <i>Местные бюджеты в развитии регионов</i>	141
2	Арыстан Айжан <i>Қазақстан Республикасында адами капиталды қаржыландырудың кейбір мәселелері</i>	145
3	Асканбаев Ганибет Ерболатович <i>Анализ формирования оптимального портфеля АО «ЕНПФ»</i>	148
4	Ахмадиев Серик Тыныбекович <i>Использование модели Блэка-Шоулза в расчете временной цены опциона</i>	151
5	Бақберген Жадра Жомартқызы <i>Инвестиционная привлекательность Казахстана</i>	156
6	Бимуратов Ерлан Айханұлы <i>Совершенствование управления собственным капиталом АО «Цеснабанк»</i>	158

7	Бирмагамбетова Юлия Талгатовна, Дудуева Марьям Мухтаровна <i>Инструменты и методы анализа финансовой отчетности</i>	162
8	Бирмагамбетова Юлия Талгатовна <i>Провизии банков</i>	167
9	Давыдова Валентина <i>Сущность финансовой стратегии компании</i>	170
10	Давыдова Валентина <i>Виды финансовых стратегий компаний</i>	174
11	Дарменов Азат Женисович <i>Аналитические системы стратегического управления в банковской сфере</i>	178
12	Дарменов Азат Женисович <i>Системы ERP (Enterprise Resource Planning) в банках</i>	182
13	Джумаканова Диана Мержановна <i>Мониторинг депозитного портфеля и его совершенствование</i>	185
14	Еденова Диана Сартаевна <i>Необходимость оценки стоимости компаний и анализ состояния казахстанского рынка оценки</i>	190
15	Есалиева Назия Даулетқызы <i>Методы анализа финансовой устойчивости предприятия</i>	194
16	Әпеш Ержан Сағатқанұлы <i>МСФО 9 – новый вызов для банковского сектора Казахстана</i>	197
17	Жаксагулова Гаухар Куанышевна <i>Безусловный базовый доход: проблематика введения безусловного базового дохода в Казахстане</i>	201
18	Жарылқаған Балауса Жасаралқызы, Қашаған Маржан Амангелдіқызы <i>Қазақстан Республикасының инвестициялық климаты</i>	203
19	Жұман Аяулым Елтанқызы, Мамырхан Жансая Абатқызы <i>Кәсіпорын басқару есебіндегі база белгілеудің кейбір әдістері</i>	207
20	Зикаева Гульбостан Гайратовна <i>Оценка финансовой устойчивости банка второго уровня (на примере АО «АТФБанк»)</i>	210
21	Коновалова Александра Анатольевна <i>Консолидированная финансовая отчетность</i>	214
22	Қадырбергенова Айгерім Әсетқызы <i>Организация системы риск-менеджмента в банке второго уровня</i>	218
23	Лунина Татьяна Юрьевна <i>Анализ текущего состояния и перспективы развития малого и среднего предпринимательства в Республике Казахстан</i>	220
24	Мусина Куралай Аскаровна, Бегембетова Айсулу Абайқызы <i>Финансовая отчетность - инструментарий оценки деятельности организации</i>	226
25	Нұрділда Мөлдір Мақсұтқызы, Әбілмәжін Диана Нұрғанатқызы <i>Белгісіздік және тәуекелділік жағдайында басқарушылық шешімдер қабылдау: басқару есебінің көзқарасы</i>	228
26	Садықов Сержан Балтабаевич <i>Базель III: проблемы внедрения в банковской системе Казахстана</i>	231
27	Сейткасимов Санжар Нұрланұлы <i>Анализ факторов, влияющих на инфляцию в РК</i>	234
28	Сейдахметова Клара Кажнахметовна <i>Эффективность деятельности банков второго уровня в Казахстане</i>	238
29	Сулейменова Назия Кенесарыевна <i>Анализ рынка страхования и перестрахования Республики Казахстан</i>	242
30	Сұртай Лязиза Мамытпекқызы <i>Формирование стратегии деятельности кредитной организации</i>	248
31	Тазетдинова Зифа Фуатовна <i>Анализ рисков влияющих на платежеспособность (на примере производственной компании)</i>	252

32	Таирова Мехрибанум Аманжановна <i>Выбор параметров для теста на адекватность резервов по аннуитетам страхования работника от несчастных случаев при исполнении им трудовых (служебных) обязанностей</i>	258
33	Талканбай Кәмілә Хабәдийқызы <i>Preconditions of development of financial management in the Republic of Kazakhstan and its main problems</i>	262
34	Темербекова Гаухар Жаныбековна <i>Внешний долг и особенности функционирования финансовой системы Республики Казахстан</i>	266
35	Туспекова Асия Бакытжановна <i>Пути финансового оздоровления и предотвращения банкротства предприятий</i>	270
36	Усманов Эмиль Фархатович <i>Формирование и оптимизация капитала компании в условиях неопределенности</i>	273
37	Фролова Марина Олеговна, Сулейменов Амирлан Сабитович <i>Совершенствование управления дебиторской задолженностью в РК</i>	276
38	Хан Анастасия Владимировна <i>Анализ внешних источников финансирования компании</i>	279
39	Хасен Айғаным Алибековна, Абдильдина Айжан Айдарқызы <i>Анализ финансового положения компании</i>	283
40	Хисамутдинова Дания, Ермак Полина <i>Налог на загрязнение природной среды</i>	286
41	Читилов Ридван Махмудович <i>Анализ основных экономических показателей ТОО «RIV UNION»</i>	291
42	Шаймардинова Данагүл Бауыржанқызы, Бужукова Айсулу Маратқызы <i>Қазақстанның банк секторындағы жұтылу мен қосылу мәселелері</i>	294

СЕКЦИЯ 3

Қызмет көрсету экономикасын дамыту: негізгі басымдықтары

Развитие сервисной экономики: ключевые приоритеты

Development of service economy: key priorities

1	Алқожаев Асет Асқатұлы <i>Развитие социального предпринимательства в индустриальном гостеприимстве</i>	297
2	Бағдатова Дария Асфандияровна <i>Основные тренды развития гостиничного бизнеса г. Алматы</i>	299
3	Ваничкина Татьяна Андреевна, Бодаубаева Гульмира Ахановна <i>Механизмы взаимодействия функционирования индустриально-логистических парков в сети транспортных коридоров</i>	303
4	Жусип Жансая Муратқызы <i>Современные тенденции развития кредитного рынка РК</i>	306
5	Ивлева Ольга Витальевна <i>Организация цепей поставок на предприятии</i>	310
6	Каламбаева Асель Бейсенбекқызы <i>Тенденции привлечения инвестиций в мире</i>	313
7	Касен-теги Нургуль Кадырбекқызы <i>Логистика управление знаниями на примере образовательных учреждений Республики Казахстан</i>	316
8	Манасова Айжан Эркиновна <i>Пути повышения конкурентоспособности логистических услуг транспортной компании</i>	320
9	Масимханова Назым Кажмуратовна <i>Индустриализация как фактор обеспечения конкурентоспособности экономики</i>	323
10	Махамбетов Мәди Саутұлы <i>Развитие логистических потоков в системе городского пассажирского транспорта мегаполисов Казахстана</i>	326

11	Ни Артур Александрович <i>Эффективные стратегии управления запасами</i>	329
12	Нукетаева Мадина Муратовна, Баймухамбетова Тамила Женисовна <i>Подходы к снижению логистических затрат в складской деятельности</i>	332
13	Нұрбаева Мөлдір Сақабайқызы <i>Особенности рынка труда как экономической категории</i>	334
14	Нұрбаева Мөлдір Сақабайқызы <i>Регулирование трудовых отношений: некоторые вопросы</i>	338
15	Соломина Вероника Николаевна <i>Перспективы развития молочного рынка в Казахстане</i>	343

СЕКЦИЯ 4

Мемлекет, саясат және құқық Государство, политика и право State, politics and law

1	Абдуллина Салтанат Ришатовна <i>О недостойных наследниках</i>	347
2	Абылкасымова Мадина Абылкасымовна <i>Трудовая деятельность иностранных граждан РК</i>	350
3	Агибаев Алишер Талгатулы <i>Предложения по присоединению и ратификации Республикой Казахстан конвенции ООН о договорах международной купли-продажи товаров 1980 г.</i>	352
4	Айгараев Султан Арманұлы <i>Прокурорский надзор за соблюдением прав и свобод человека и гражданина, интересов юридических лиц и государства</i>	354
5	Айтканов Алибек Жанатович <i>Становление органов прокуратуры в Казахстане</i>	356
6	Акенов Темирлан Серикович <i>Вызовы и угрозы безопасности стран Центральной Азии на современном этапе</i>	358
7	Алдасүгір Мыңжан Біржанұлы <i>Мемлекеттің мәдени-экономикалық даму бағыттарының бірі – интеллектуалдық меншік құқығын қорғау</i>	360
8	Алмат Гульдария Ерикқызы <i>Сотрудничество Казахстана и ОБСЕ в вопросах противодействия незаконной миграции (инициативы Казахстана)</i>	363
9	Амин Инкар Хан <i>Экономическая структура Республики Казахстан</i>	365
10	Апсенбетова Сабина Сабитовна <i>Проблемы социальной политики Казахстана и пути их решения</i>	367
11	Akhan Diana Esetkyzy <i>Eurasian Economic Union: expectations and reality</i>	369
12	Ахметова Лаура Шеризатовна <i>Особенности разработки социальных PR проектов</i>	371
13	Berdesh Assel Muratovna <i>Fight against HIV in Kazakhstan</i>	373
14	Бовшис Кристина Валерьевна <i>Служба связей с общественностью и ее влияние на деятельность организации</i>	375
15	Васихан Жанторе Жасуланұлы <i>региональные отношения Казахстана и Китая</i>	377
16	Гапченко Борис Владимирович <i>Уголовная ответственность за акт терроризма</i>	379
17	Георгиади Селина Эдуардовна <i>Имидж коммерческой организации</i>	381

18	Гоношилова Ксения Артуровна <i>Имидж в PR-деятельности: важность внутреннего имиджа в компании</i>	383
19	Дамирова Ж.С. <i>Религиозные особенности Казахстана</i>	385
20	Дінмұхамед Сұнқар <i>Расследование уголовных дел, связанных с незаконным оборотом наркотических средств</i>	387
21	Есеншораева Алина Муратовна <i>Развития транспортной системы Республики Казахстан</i>	390
22	Жагипарова Алена Бердиевна <i>Основы сегментирования</i>	392
23	Жакежанов Руслан Уланович <i>Ценность защиты гражданских прав в современной системе права</i>	394
24	Жандосов Торехан Мухитулы <i>Налоговое регулирование в Республике Казахстан</i>	396
25	Жантелуов Абай <i>Проблема утилизации, переработки отходов и способы ее решения</i>	398
26	Zeinullina Zhansaya Azamatovna <i>Outlook towards the confines and prospects of the grain transportation and it`s crucial expressed concern in the development</i>	400
27	Ивнева Анна Сергеевна <i>Влияние ДАИШ на страны Центральной Азии</i>	402
28	Избасарова Ситора Асфандияровна <i>Актуальность использования и применения различных PR-технологий в проектной деятельности компании</i>	404
29	Имрамзиева Зарина Ялкуновна <i>Современное состояние социально-экономического развития регионов Республики Казахстан</i>	406
30	Кабыкен Айшолпан Маликовна <i>Стороны: понятия, процессуальные права и обязанности</i>	408
31	Каиырханова Айгерим Сериковна <i>Региональные тенденции развития делового туризма в Казахстане</i>	410
32	Кайрат Диара Кайраткызы <i>Инвестиционная политика Казахстана</i>	412
33	Кайырбек Нурлан Кайырбекулы <i>Дискреционные полномочия прокурора в новом уголовно-процессуальном законе</i>	414
34	Капарова Асель Кеменгеркызы <i>PR в антикризисных коммуникациях</i>	416
35	Капесова Айгерим Канатовна <i>Вклад научно-производственного предприятия «Интеррин» в развитие взрывного дела в Республике Казахстан</i>	418
36	Керимбаева Камила <i>Адвокат в гражданском процессе, его процессуальное положение</i>	420
37	Куланбаева Шахизада Армановна <i>Реализация государственной молодежной политики города Алматы: анализ некоторых статических данных</i>	422
38	Ли Виктория Болинъевна <i>Средства массовой информации и связь с общественностью</i>	424
39	Макина Асем Акпанкызы <i>Влияние системы PR на успешную деятельность компании</i>	426
40	Мамаева Айгерим Ермековна <i>Новшества института саморегулирования в РК</i>	428
41	Миняйлов Максим Владимирович <i>Банковский счет и безналичные переводы</i>	431

42	Мукеев Султан Айдынулы <i>Экономический пояс Шелкового Пути: риски для государств Центральной Азии</i>	433
	Немцова А.	
43	<i>Новые проекты в Caspian University, взгляд на новые модели обучения: проблемы и перспективы</i>	435
44	Нургалиева Айгерим Муратовна <i>Инструменты PR в формировании имиджа организации</i>	437
45	Олжабаев Дастан Ерикович <i>Особенности PR-технологий в коммерческой сфере</i>	439
46	Orazbekov Khantemir Zhasulanuly <i>One way and one belt</i>	441
47	Оспанов Аят <i>Уголовная ответственность за взяточничество: вопросы квалификации и наказания</i>	443
48	Розуева Мадина Бахтияровна <i>Взаимосвязь между ростом миграции и экономической активности города Алматы</i>	445
49	Рысбекова Айымбиби Тореханқызы <i>Потенциальные угрозы региональной стабильности Казахстана</i>	447
50	Сәкен Гүлгүл Саміғоллақызы <i>Современное состояние трубопроводной инфраструктуры Республики Казахстан</i>	449
51	Самбет Алишер Қайсарұлы <i>Ответственность – основополагающая категория договорных отношений</i>	452
52	Сулейменова Сауле Серикбайқызы <i>Воздействие PR на имидж страховой компании</i>	455
53	Таиров Амирлан Ерланович <i>Факторы, влияющие на подростковую преступность в Алматы</i>	457
54	Татишева Малика Бауржановна <i>Денежная система Республики Казахстан</i>	459
55	Токушева Алима Канатовна <i>Гражданско-правовой договор в механизме регулирования товарно-денежных отношений</i>	461
56	Тубыш Нариман Казизович <i>Сертификация как механизм улучшения качества продукции</i>	463
57	Турдиева Зухра Курвановна <i>Правовой режим имущества супругов</i>	465
58	Утембаева Алтынай Акимбайқызы <i>Организация и проведение выставок и ярмарок в деятельности по связям с общественностью в производственных структурах</i>	467
59	Фролова Марина Олеговна <i>Совершенствование механизмов корпоративной деятельности и управления холдингами в Казахстане</i>	469
60	Khissameddinov Eldar Timurovich <i>The nature and specificity of contemporary integration processes in the world</i>	471
61	Холоша Наталья Игоревна <i>SMM в деятельности связей с общественностью</i>	473
62	Черепанова Екатерина Владимировна, Шустова Дарья Андреевна <i>Факторы, влияющие на радикализацию и экстремизацию в Казахстане</i>	475

СЕКЦИЯ 5

Жаратылыстану және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері Актуальные вопросы естественных и гуманитарных наук Topical issues of natural sciences and humanities

1	Ametova Aiman Bekovna <i>Kazakhstan on the path to sustainable development</i>	477
2	Ахмадиева Баян Айтжанқызы <i>Актуальность смежных прав в музыкальной индустрии</i>	480
3	Достанбаев Саги Талгатулы, Ташенов Аслан Магаунияұлы <i>Жетімдер тағдыры</i>	482
4	Жамалбек Анар Болатқызы <i>Кастийский регион как арена геополитических интересов США и КНР: обзор исследовательских проблем</i>	484
5	Зайнилова Индира <i>Музеи Узбекистана как центр мирового туризма</i>	487
6	Италиева Айжан Айтқалиқызы <i>Бисенов Бактығали – врач, патриот, член партии «Алаш» (1889-1937)</i>	490
7	Қалиева Гүлжайна <i>Государственные символы Республики Казахстан (XX-XI вв.)</i>	493
8	Мурзағалиев Данияр <i>«Обыкновенный фашизм»: история и современность (статья-рецензия на документальный фильм М.Ромма)</i>	497
9	Түсіпбек Сағындық Бейімбетұлы <i>AR технологиясының мобильді қосымшалар құрудағы мүмкіндігі</i>	500
10	Сарманбай Шерхан Ержанұлы <i>Виды интеллекта и их влияние на жизнь человека</i>	504

СЕКЦИЯ 6-7

Кәсіпкерлік және технологияны коммерцияландыру / Кәсіпкерлікті дамытуда инновациялардың рөлі Предпринимательство и коммерциализация технологии / Роль инноваций в развитии предпринимательства Entrepreneurship and technology commercialization / The role of innovation in entrepreneurship

1	Иманғалиев Эрик <i>Проблема ливневых каналов открытого типа и способ его решения с применением вторичного сырья</i>	506
2	Кемпрек Ерболат Бауыржанұлы <i>Финансовое обеспечение человеческого капитала</i>	508
3	Кемпрек Ерболат Бауыржанұлы <i>Человеческий капитал, оценка и параметры</i>	510
4	Логунова Александра Евгеньевна <i>The use of project management for development of entrepreneurship</i>	513
5	Шпильков Николай Владиславович <i>Оценка инновационной активности компании</i>	515

ҚАЗАҚСТАНДА АДАМИ КАПИТАЛДЫ ДАМУДЫҢ КЕЙБІР ҚАРЖЫЛЫҚ МӘСЕЛЕЛЕРІ

Арыстан А.

*Алматы Менеджмент Университет, «Қаржы», 1-курс, Алматы қаласы
Ғылыми жетекшісі: Исахова П.Б., э.ғ.д., профессор*

Бүгінде Қазақстанның стратегиялық жолы «экономикалық табыстар мен қоғамдық игіліктерді қамтамасыз етудің оңтайлы теңгерімін табуға» бағытталған. Өмірдің сапасын арттырып, экономика жетістіктеріне қол жеткізу үшін шын мәнінде адами капитал болып табылатын әлеуметтік қорғаудың, білім берудің және денсаулық сақтаудың маңыздылығы негізгі рөлге ие. Адами капиталды дамытудың көпқырлы әрекеттеріне парасатты, жауапты, бастамашыл қарым-қатынасты және жұмыс нәтижесінің әділ бағаланғанын қажет етеді. Осылайша адами капиталдың сапалы өсімі үшін уақыт пен күш салу керек. Осыған орай адами капиталды дамытудың бір бағыты болып табылатын қазақстандық әлеуметтік қорғау, білім беру және денсаулық сақтау жүйесін жаңғырту қажет. Адами капиталды дамытуды қаржымен қамтамасыз етудің әдіснамасын, нысандары мен тәсілдерін ғылыми-баламалы тұжырымдама арқылы әзірлеу Қазақстанның негізгі проблемаларының бірі болып табылады, өйткені оны шешу мемлекеттің келешектегі әлеуметтік қана емес экономикалық өсуіне де жағдай жасайды [1].

Қазақстан Республикасында халықты әлеуметтік қорғау, білім беру және денсаулық сақтау жүйесін тұрақты қаржы көздерімен қамтамасыз етудің әдіснамалары, мемлекеттік бюджеттің, бірінғай жинақтаушы зейнетақы қоры мен міндетті әлеуметтік сақтандыру қорларының қаржыларын тиімді пайдалану проблемалары ғылыми ізденістердің шеңберінен тыс қалып отыр.

Бизнестің әлеуметтік жауапкершілігін нығайту арқылы әлеуметтік қорғау жүйесінің қаржылық тұрақтылығын қамтамасыз етуге болады. Халықты әлеуметтік қорғау жүйесін, денсаулық сақтау мен білім беру жүйесін қаржымен қамтамасыз етудің қазіргі жағдайда қолданылып жүрген тетіктері тұрақты және тиімді пайдаланылмайды. Адами капиталды дамытудағы мемлекеттік және корпоративтік саясаттың жаңа тетіктерін жүйелі түрде әзірлеу және оларды кеңінен пайдалануға жағдай жасау қажет.

Экономикасы дамыған елдерде кәсіпорындардың қаржылық-әлеуметтік әлуегі зор, оларды мемлекеттің мүмкіншілігімен салыстыруға болады. Сондықтан, халықты әлеуметтік қорғау жүйесінде жеке-мемлекеттік ынтымақтастық қажет. Адами капиталды дамытуда халықты әлеуметтік қорғау жүйесін бөліп көрсетуге болады.

Соңғы онжылдықтағы әлеуметтік қорғауға арналған шығындардың ЖІӨ -дегі үлес салмағының төмендеуі қоғамның әлеуметтік мәселелерді шешудегі экономикалық мүмкіндіктерінің деңгейі белгілі табалдырық шегіне жеткенін көрсетеді. XX ғасырда бұл көрсеткіш ЖІӨ -нің 25-30 пайызы болды. [2]. Бір жағынан бұл көрсеткіш экономикасы дамыған елдердің әлеуметтік қорғауға орасан қаржы бөлгенін көрсетсе, басқа жағынан әлеуметтік-факторларға байланысты әлеуметтік тәуекелдіктің өскенін көрсетеді.

Кесте 1. Халықты әлеуметтік қорғау жүйесін қаржымен қамтамасыз етудің шет елдердегі нысандары [3]

Халықты әлеуметтік қорғау моделі	Ел	Мемлекеттің қатысуына байланысты халықты әлеуметтік қорғау жүйесін жіктеу
Әлеуметтік демократиялық үлгі	Швеция	- мемлекет - әлеуметтік қызмет көрсетудегі негізгі оператор; - Халыққа салынатын салықтың мөлшерінің өте жоғары болғандығынан мемлекет тарапында ауқымды қаржылар шоғырланған; - мемлекеттік бюджет кірістері тікелей әлеуметтік трансферттер түрінде қайта бөлінеді; - әлеуметтік қызметтердің қол жетімділігі, бірегейлілігі.
Неолибералдық үлгі	АҚШ	- әлеуметтікне-экономикалық үрдістерге мемлекет қатыспайды; - қоғамның әр мүшесінің тек қана өз күшіне сенуі, өзін өзі қаржымен қамтамасыз ете алмайтын халық топтарына әр түрлі экономикалық қызмет көрсету ауқымы кеңейтілген; - өзін өзі қаржымен қамтамасыз етудің одан әрі қарай біріздендірілуі; - еңбек рыногы арқылы мемлекеттік кірістерді қайта бөлу (жұмыспен қамту деңгейі өте жоғары)
Неоконсервативтік үлгі	Германия	- халықты әлеуметтік қорғау жүйесінде мемлекеттен басқа кәсіподақтар, кәсіпорындар, қоғамдық ұйымдар, басқа да әлеуметтік көмек көрсету ұйымдары; - мемлекет тарапынан қоғамның азаматтарына дәстүрлі өмір сүру деңгейіне кепілдік беру; - мемлекеттік кірістер тікелей бюджет арқылы әлеуметтік қорғау жүйесіне бөлінбейді; - сақтандыру қорларына қалыпты жарналар төлейтін экономикалық белсенді

Халықты әлеуметтік қорғау моделі	Ел	Мемлекеттің қатысуына байланысты халықты әлеуметтік қорғау жүйесін жіктеу
		халыққа негіздеу; Ұжымдық келісім шарттар негізінде әлеуметтік қорғауды жүзеге асыру.
Корпоративтік патерналистік үлгі	Жапония	-жұмысшылардың әлеуметтік қорғауын корпорациялар қаржылары арқылы жүргізу; - ұжымдық келісім шарттарды ұлттық және өңірлік деңгейде жүргізу; - әлеуметтік қамсыздандырудың кең ауқымды түрлері, әлеуметтік қамсыздандыру түрлерінің , қайырымдылық қызметтерінің кең ауқымда көрсетілуі.

Тәуекелдіктің өсу деңгейі әлеуметтік қорғауға арналған шығындардың өсу деңгейінен анағұрлым үлкен.

Әлеуметтік – экономикалық стагнацияның кесірінен көптеген елдер әлеуметтік қорғауға арналған шығындарды қысқартуға мәжбүр болды. Мемлекеттің әлеуметтік рөлі қайта бағаланды: халықты әлеуметтік қорғау жүйесіне мемлекеттен гөрі сақтандыру тұтқаларын қолданатын корпорациялардың ықпалы күшейе түсті. Мемлекет кейбір әлеуметтік құқтарын жеке сақтандыру жүйесіне беруге мәжбүр болды. Алынған көрсеткіштерге сүйенсек, сақтандыру сыйақылары әлеуметтік тәуекелдіктен қорғаудың негізгі көзі болып табылады. Ирландияда жеке сақтандырудың жарналары әлеуметтік сақтандыруға қарағанда 10 пайызға артып отыр. Франция мен Нидерланды елдерінде халық ерікті әлеуметтік сақтандыруда міндетті сақтандыруға қарағанда анағұрлым белсенді қатысады. Жаңа экономикалық жүйеде әлеуметтік тәуекелдікті сақтандыруда ерікті сақтандыру жалпы халықты қорғау жүйесінің негізгі буыны болып табылады.

Шаруашылық субъектілерінің шығындарының құрамында әлеуметтік инвестициялардың негізгі үш бағытын бөліп көрсетуге болады:

1) жұмыскерлердің денсаулығын нығайтуға арналған қаражаттар (спорт секцияларын төлеу, уақтылы диспансеризация, денешынықтыру шаралары);

2) жұмыскерлердің кәсіби біліктілігін жоғарылатуға арналған шығындар ,(қайта оқыту, тренинг өткізу, қосымша оқытуды ұйымдастыру);

3) қоғамдық маңызы бар шығындар (тұрғын-үй коммуналдық шығындар, мәдени, экологиялық, қайырымдылық бағдарламалар);

Әлеуметтік инвестициялар ұзақ мерзімде көрініс табатын арнайы әлеуметтік тиімділікті алуға бағытталған. Қысқа мерзімді әлеуметтік шараларды қаржыландыруға арналған шығындар корпоративтік сектордың қаржылық ағындарын айналымнан бұрып бәсекелестік қабілетін төмендетеді.

Адами капиталды дамытуда қоғамдық маңызы бар және корпоративтік шығындарды бөліп көрсетуге болады.

1. Қоғамдық маңызы бар шығындар:

- қоғамдық маңызы бар шығындар (тұрғын-үй шығындары, экологиялық, қайырымдылық бағдарламаларды жүзеге асыруға арналған шығындар);

2. корпоративтік ішкі шығындарға жұмыскерлердің денсаулығын нығайтуға арналған қаражаттар мен жұмыскерлердің кәсіби біліктілігін жоғарылатуға арналған шығындарды жатқызуға болады.

Сонымен, адами капиталды қаржы көздерімен қамтамасыз етуде негізгі 5 институционалдық нысандарды бөліп көрсетуге болады:

- мемлекет бюджеті арқылы қаржыландырылатын адами капиталды дамытуға арналған шығындар;

- арнаулы мемлекеттік қызмет атқаратын жұмыскерлерді әлеуметтік қорғау (әскери қызметкерлер, полиция қызметкерлері);

- міндетті әлеуметтік сақтандыру;

- жұмыскерлер немесе жұмыс берушілер қаржылары арқылы жүргізілетін ерікті жеке сақтандыру;

- жұмыс берушінің қаржылары арқылы жүргізілетін әлеуметтік қорғау, яғни корпоративтік қаржыларды әлеуметтік қорғауда қолдану.

Адами капиталды дамытуды қаржыландыратын қаржылық институттарға талдау жасау қажет және оның ішінде мемлекеттік әлеуметтік қорғау қаржылық институтын, корпоративтік әлеуметтік қаржылық институтын, бюджеттен тыс қорлардың адами капиталды қаржымен қамтамасыз етудегі алатын орнын талдау және жеке дара меценаттар тарапынан көрсетілетін қаржылық қолдаудың адами капиталды қаржыландырудағы орнын анықтау маңызды рөл атқарады.

Халықаралық Еңбек Ұйымының талабына сәйкес орташа зейнетақы мен орташа жалақының ара қатынасы немесе табысты алмастыру көрсеткіші 40%-дан төмен болмауы керек.

Кесте 2. Республикалық бюджеттің халықты әлеуметтік қорғауға арналған шығындары, мың теңге

Атауы	2012	2013	2014	2015	2016
Шығындар	5 301003844	5 743716813	6 497599761	6 805804245	8 045742230
Білім беру	439724097	456250064	464565482	444181620	534074121
Денсаулық сақтау	455213258	502675500	647272182	658299220	792592029
Әлеуметтік көмек және әлеуметтік қамсыздандыру	1 144387257	1 261280367	1 441792140	1 602407777	1 838554903
Әлеуметтік сфераға арналған барлық шығындар	2039324614	2220205932	2553629804	2704888617	3165221053
Әлеуметтік сфераға арналған шығындардың үлесі, %	38.47	38.65	39.30	39.74	39.34
Халықты әлеуметтік қорғауға арналған шығындар, %	21.59	21.96	22.19	23.54	22.85
Ескерту – Статистика Комитетінің мәліметтері бойынша автормен жасалған [4]					

2-кестеде көріп отырғанымыздай, әлеуметтік сфераға арналған шығындардың бюджеттің жалпы шығындарындағы үлесі 2012 жылы – 38,47%, 2013 жылы – 38,65% , 2014 жылы – 39,3%, 2015 жылы – 39,3% болып отыр . Республикалық бюджетте 2017 жылы білім беру, денсаулық сақтау және әлеуметтік қорғауға 3567,3 млрд. теңге бөлінеді деп жоспарланып отыр.

Қол жеткізілген қаржылық-экономикалық мүмкіндіктерді және табысты алмастыру пайызын кемінде 40% мөлшерінде белгілеуді көздейтін халықаралық зейнетақы жүйесі қағидаттарын пайдалану қажет.

Бүгінгі таңда халықты әлеуметтік қорғау жүйесін қаржымен қамтамасыз етудегі басты қаржыландыру көздері бюджеттік қаражаттар болып табылады.

Бюджет қаржыларының халықты әлеуметтік қорғау жүйесіндегі алатын орнын талдай келе мынандай қорытынды жасауға болады:

- мемлекеттік бюджеттен көптеген шығындар тиімді пайдаланылмай отыр. Қарттар үйіндегі тұратын азаматтардың денсаулығының өзгеруінің серпіні, мүгедек балалардың белсенді жұмыспен айналысу қабілетінің деңгейі, әлеуметтік жәрдемақы берілуі мен кедейлердің үлес салмағын төмендету көрсеткіштері сияқты әлеуметтік қызмет көрсететін мекемелердің қызмет көрсету сапасын анықтайтын критерийлер қолдану қажет;

- кейбір бюджеттен қаржыландырылатын әлеуметтік қызметтерді жеке секторға беру тетіктерін қарастыру;

- қоғамдық жұмыстарды ұйымдастыруда, әлеуметтік жұмыс орнын ұстау шығындарын жоспарлауда корпорациялар мен әр түрлі кәсіпорындардың қызметін негізге алу бюджет қаражаттарын тиімді пайдалануға жағдай жасайды.

Дереккөздер:

1. Н. Назарбаевтың Қазақстан халқына жолдауы. 2017 жылғы 31 қаңтар «Қазақстанның үшінші жаңғыруы: жаһандық бәсекеге қабілеттілік» // www.akorda.kz/.../memleket-basshysy-nazarbaevtyyn-kazak
2. Антипина Н.М. Шведский опыт строительства социального государства// Государственная власть и местное самоуправление. - 2007. – № 2. - С.16–25.
3. Лебедева Л.Ф. США: государство и социальное обеспечение.-М.: МГУ ,2000. - 332 с.
4. Статистика жөніндегі комитет//www.stat.gov.kz/